

5595 - زنان چگونه برای شروع دوباره‌ی نماز، پایان مدت عادت ماهیانه‌ی خود را تشخیص دهند؟

سوال

زن برای اینکه دوباره نماز بخواند چگونه باید پایان مدت حیض خود را تشخیص دهد؟ اگر فکر کند حیضش تمام شده و نمازش را شروع کرد و سپس دوباره متوجه خونریزی یا لکه‌ی قهوه‌ای رنگ شد چه کار کند؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولاً: اگر عادت ماهیانه‌ی زنی آغاز شد، پاک شدن وی با پایان یافتن خونریزی است و فرقی ندارد مدتش کوتاه باشد یا طولانی. بسیاری از فقها حداقل حیض را یک شبانه روز و بیشترینش را پانزده روز دانسته‌اند.

اما شیخ الاسلام ابن تیمیه - رحمه الله - بر این رای است که حیض حداقل و حداکثر زمان ندارد، بلکه هرگاه نشانه‌های مشخص آن وجود داشت حیض است و فرقی ندارد مدت آن چقدر کوتاه یا طولانی باشد. ایشان - رحمه الله - می‌گویند:

خداوند احکام بسیاری را در کتاب و سنت به حیض وابسته دانسته و مقدار حداقل و حداکثر آن و مدت پاکی بین دو حیض را تعیین نکرده با وجود آنکه این مسأله‌ای است که بسیار رخ می‌دهد و مردم به فهم آن نیازمندند...

ایشان سپس می‌گویند:

برخی از علما حداکثر و حداقل زمان حیض را تعیین نموده‌اند سپس درباره‌ی مقدار آن اختلاف کرده‌اند. برخی نیز حداکثر آن را تعیین کرده‌اند و حداقلش را تعیین نکرده‌اند. اما قول سوم صحیح‌تر است که کمترین و بیشترین زمان حیض مشخص نیست (مجموع الفتاوی: ۲۳۷ / ۱۹).

ثانیاً: خونریزی دیگری نیز وجود دارد که به آن **استحاضه** گویند و نشانه‌های آن با خون حیض متفاوت است و احکام متفاوتی از حیض بر آن مترتب می‌گردد و روش تشخیص این خون از خون حیض به این صورت است:

رنگ: رنگ خون حیض سیاه است و خون استحاضه سرخ می‌باشد.

غلظت: خون حیض غلیظ است اما خون استحاضه رقیق می‌باشد.

بو: خون حیض بدبو است اما خون استحاضه بدبو نیست، زیرا خون عادی است.

حیض مانع از نماز می‌شود، اما استحاضه مانع از خواندن نماز نیست و بلکه کافی است از رسیدن خون به لباسش جلوگیری نماید و در صورت خونریزی تا نماز بعد، برای نماز بعدی هم وضو بگیرد و اگر در حال نماز از وی خون خارج شد اشکالی ندارد. اصل در خونی که بیرون می‌آید این است که خون حیض باشد مگر آنکه استمرار داشته باشد و بیشتر ماه ادامه یابد، که این رای شیخ الاسلام است، یا بنابر قول جمهور از پانزده روز فراتر رود که در این صورت خون استحاضه است.

ثالثاً: زن با دو چیز متوجه پایان مدت حیض می‌شود:

- خارج شدن مایع سفیدی که در پایان حیض از رحم خارج می‌گردد.

- خشک شدن کامل، یعنی در صورتی که مایع سفید از زنی خارج نگردد در این حالت با وارد کردن پنبه‌ی سفید به محل خروج خون در صورتی که متوجه پاک بودن آن شد می‌فهمد که عادت ماهیانه‌اش پایان یافته و غسل می‌کند و سپس نماز می‌خواند.

اما اگر پنبه قرمز یا قهوه‌ای یا زرد رنگ بود نماز نمی‌خواند.

زنان ظروف خود را که حاوی پنبه بود به نزد عائشه می‌فرستادند و ایشان می‌گفت: عجله نکنید تا اینکه مایع سفید را ببینید. به روایت بخاری به صورت معلق (کتاب الحيض، باب إقبال المحیض وإدباره) و مالک (۱۳۰).

اما زردی و تیرگی که در روزهای پاکی زن خارج می‌شود چیزی نیست و نباید به آن توجه نماید و نباید نمازش را ترک کند یا غسل نماید، زیرا این باعث جنابت و وجوب غسل نمی‌شود.

زیرا ام عطیه - رضی الله عنها - می‌گوید: ما به زردی و تیرگی پس از پاکی توجه نمی‌کردیم. به روایت ابوداود (۳۰۷). همچنین بخاری (۳۲۰) به جز لفظ **پس از پاکی**.

منظور از **تیرگی** مایع قهوه‌ای رنگ است که شبیه آب چرک و ناپاکی است.

منظور از **به آن توجه نمی‌کردیم** یعنی آن را حیض به شمار نمی‌آوردند اما موجب وضو است.

اما اگر این تیرگی یا زردی متصل به حیض باشد یعنی بین آن پاکی رخ نداده باشد جزو حیض است.

رابعاً: اگر زنی فکر کند پاک شده سپس خون حیض دوباره بازگشت وی همچنان در حال حیض است مگر آنکه بیشتر ماه

به این حال باشد [که در این صورت دچار استحاضه است].

والله اعلم